

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA HESABU ZA SERIKALI ZA MITAA
(LAAC)

**TAARIFA YA KAMATI KUHUSU TAARIFA YA MDHIBITI NA
MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI KWA HESABU
ZILIZOKAGULIWA ZA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA KWA
MWAKA WA FEDHA ULIOISHIA
TAREHE 30 JUNI, 2019**

*[Imetolewa chini ya Kanuni ya 117 (17) ya Kanuni za Kudumu za
Bunge, Toleo la Januari, 2016]*

Ofisi ya Bunge,
SLP 941

DODOMA

Nukushi +255 026 2324 218

Simu +255 02623222761-5

27 Mei, 2020

YALIYOMO

SEHEMU YA KWANZA	2
1.0 MAELEZO YA JUMLA KUHUSU SHUGHULI ZA KAMATI	2
1.1 MAJUKUMU YALIYOTEKELEZWA NA KAMATI	2
1.2 MAFANIKIO KATIKA UTEKELEZAJI WA SHUGHULI ZA KAMATI	3
1.3 MUUNDO WA TAARIFA.....	5
SEHEMU YA PILI	6
2.0 UCHAMBUZI WA TAARIFA YA CAG NA MATOKEO YA MAJADILIANO	6
2.1 MWENENDO WA MATUMIZI YA FEDHA ZA UMMA KATIKA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA.....	7
2.2 SABABU ZA MATUMIZI MABAYA YA FEDHA ZA UMMA KATIKA HALMASHAURI	8
2.2.1 Sababu zinazotokana na Serikali Kuu	8
2.2.2 Sababu zinazotokana na Mwenendo wa Halmashauri Zenyewe.....	11
SEHEMU YA TATU	17
3.0 MAONI NA MAPENDEKEZO	17
3.1 Kuhusu Hoja ya Serikali Kuu kutowasilisha ipasavyo ruzuku ya fedha za maendeleo katika Halmashauri	18
3.2 Kuhusu Urasimu katika Kupitisha Hati za Malipo ya Wakandarasi.....	19
3.3 Kuhusu Hoja ya Mfumo wa EPICOR kutofungamanishwa kikamilifu na mifumo mingine ya udhibiti wa mapato na uandaaji wa taarifa za fedha.....	19
3.4 Kuhusu Hoja ya kukiukwa kwa Sheria za fedha na Manunuzi.....	20
3.5 Kuhusu Hoja kwamba Baadhi ya Halmashauri hazirejeshewi Gharama za Matibabu ya CHF kutoka NHIF	21
3.6 Kuhusu Hoja kwamba Baadhi ya Halmashauri zinashindwa kutumia ipasavyo Mashine za POS katika kukusanya mapato ya ndani.....	21
3.7 Kuhusu Hoja kwamba Baadhi ya Halmashauri haziwasilishi ipasavyo michango ya kila mwezi inayotokana na makato ya Mishahara ya Watumishi katika Mifuko ya Hifadhi za Jamii.....	22
3.8 Kuhusu Hoja ya Upotevu wa fedha kutokana na baadhi ya Halmashauri kutodai marejesho ya Kodi ya Ongezeko la thamani (VAT) katika miradi inayotekelezwa na wafadhili.....	23
4.0 HITIMISHO	23
5.0 SHUKRANI	24
6.0 HOJA	26
Kiambatisho A	19
Orodha ya Halmashauri zilizopokea ruzuku ya Maendeleo zaidi.....	19
Kiambatisho B	20
Manunuzi yaliyofanyika bila idhini ya Bodi ya Zabuni	20
Kiambatabisho C	21
Halmashauri Zilizopokea Bidhaa na Kuzitumia bila Kufanyiwa Ukaguzi	21

SEHEMU YA KWANZA

1.0 MAELEZO YA JUMLA KUHUSU SHUGHULI ZA KAMATI

Mheshimiwa Spika, ninakushukuru kwa ridhaa ya kuwasilisha Bungeni¹ Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Hesabu za Serikali za Mitaa (LAAC) kuhusu Taarifa ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG) kwa Hesabu zilizokaguliwa za Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa Mwaka wa Fedha Ulioishia tarehe 30 Juni, 2019.

Mheshimiwa Spika, naomba kutumia fursa hii kukushukuru sana kwa kuiwezesha LAAC na Bunge kwa ujumla kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi. Aidha, naomba kukupa pole kufuatia vifo vya Wabunge wenzetu; Mhe. Dkt. Augustino P. Mahiga (Mb), Mhe. Dkt. Gertrude P. Lwakatare (Mb) na Mhe. Richard M. Ndassa (Mb). Mwenyezi Mungu azijaalie roho za marehemu pumziko jema peponi. Amina.

Mheshimiwa Spika, naomba pia kutumia nafasi hii kumshukuru Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mhe. Dkt. John Pombe Magufuli, kwa kumteua Mjumbe wa LAAC Mhe. Dkt. Godwin A Molleli (Mb) kuwa Naibu Waziri wa Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto hapo tarehe 16 Mei, 2020. Ninampongeza sana Mhe. Dkt. Molleli (Mb) kwa uteuzi huo na kumtakia mafanikio mema.

1.1 MAJUKUMU YALIYOTEKELEZWA NA KAMATI

Mheshimiwa Spika, msingi wa majukumu ya kamati za kudumu za Bunge ni Ibara ya 96(1) na (2) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania (1977). Majukumu haya yamefafanuliwa

¹ Kanuni ya 117 (17) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016.

kwa kina katika Kanuni za Kudumu za Bunge. Jukumu mahsusi la LAAC ni kufuatilia na kushauri kuhusiana na matumizi ya fedha za umma katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kuzingatia Hoja za Ukaguzi wa CAG.

Utekelezaji wa majukumu haya hufanyika kwa njia mbalimbali kama vile vikao vya mahojiano ya kiuwajibikaji kati ya Kamati na maafisa masuuli, ziara za ukaguzi wa miradi ya maendeleo, na kwa njia ya semina na warsha.

1.2 **MAFANIKIO KATIKA UTEKELEZAJI WA SHUGHULI ZA KAMATI**

Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha Miaka mitano ya Maisha ya Bunge la Kumi na Moja tangu Novemba, 2015 hadi Mei, 2020, LAAC imetekeleza Wajibu wake kikamilifu na kupata mafanikio yafuatayo:

- (a) Iliweza **kuwasilisha Bungeni kwa wakati Maoni na Mapendekezo** yake kuhusu Taarifa ZOTE za CAG zilizowasilishwa Bungeni katika kipindi chote cha Maisha ya Bunge la Kumi na Moja;
- (b) Imeweza **kufuatilia kikamilifu utekelezaji wa mapendekezo yake** katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhusiana na ukusanyaji wa mapato ya ndani, udhibiti wa matumizi yasiyokuwa na tija na uboreshaji wa mifumo mbalimbali katika Mamlaka hizo hivyo kuchangia katika kuokoa fedha na mali za Serikali na kuongeza ufanisi katika utoaji wa huduma kwa wananchi;
- (c) Iliweza kuishawishi Serikali **kufuta madeni** yaliyokuwa yakizikabili Halmashauri kutokana na malimbikizo ya michango katika Vikundi vya Wanawake, Vijana na Watu

wenye Ulemavu ili Halmashuri zianze upya uchangiaji katika vikundi hivyo kwa mujibu wa Sheria;

- (d) Iliweza kuishauri Serikali **kufanya marekebisho ya Sheria** ya Fedha za Serikali za Mitaa ya Mwaka 1982 ili Halmashauri ziweze kuchangia 10% ya mapato yao ya ndani katika Vikundi vya maendeleo kwa Wanawake, Vijana na Watu wenye Ulemavu kwa mujibu wa Sheria;
- (e) Iliweza kuishawishi Serikali **kuharakisha uteuzi na uthibitisho wa Wakuu** wa Idara mbalimbali katika Halmashauri hivyo kuchochea uwajibikaji miongoni mwa Watumishi hao;
- (f) Iliweza **kushirikiana vyema na Vyombo vya Habari na Asasi** Mbalimbali za Kiraia kwa njia ya semina na Warsha hivyo kutekeleza kwa vitendo Dira ya *Bunge kuwa Imara na Sikivu kwa Wananchi* kwa kupata maoni ya Wananchi kupitia Asasi hizo;
- (g) Iliweza **kutumia ipasavyo teknolojia ya Bunge Mtandao (e- Parliament)** katika kutuma na kupokea taarifa hivyo kuwa kichocheo kwa taasisi zingine za umma nchini mathalani Halmashauri kuendesha shughuli zao kidijitali hivyo kuchangia katika kuokoa gharama za uendeshaji wa shughuli za Bunge na Serikali kwa ujumla;
- (h) Kupitia ushiriki wa Viongozi wake, **LAAC ilishiriki kikamilifu Vikao vyote vya Kamati ya Uongozi** hivyo kuwa sehemu ya Maamuzi na Mafanikio yaliyopatikana katika uendeshaji wa shughuli za Bunge la Kumi na Moja;
- (i) Ilichangia kudumisha **mahusiano mema ya kazi** kati ya Mhimili wa Bunge na Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi, Ofisi ya Rais-TAMISEMI na Wizara ya Fedha na Mipango hivyo kuchangia

pia katika kuboresha nidhamu ya matumizi ya fedha katika Serikali za Mitaa nchini; na

- (j) Iliweza kutekeleza majukumu yake kwa **umoja na mshikamano miongoni mwa Wajumbe wake** bila ya kujali tofauti za kiumri, makabila, jinsia, itikadi za kisiasa na elimu hivyo kufanikiwa kutekeleza majukumu yake ipasavyo.

Mheshimiwa Spika, kwakuwa Kamati za Kudumu za Bunge ni Sehemu ya Bunge, imetupasa kuyaeleza mafanikio haya ili Bunge lako na umma kwa ujumla wafahamu tulichofanikiwa kupata katika muda wote ambao tulitumwa kazini. Nina imani kuwa mafanikio haya ni mafanikio ya Bunge kwa ujumla.

1.3 MUUNDO WA TAARIFA

Mheshimiwa Spika, Taarifa hii imegawanyika katika Sehemu Kuu Tatu. Sehemu ya Kwanza ni hii ya Utangulizi. Sehemu ya Pili inabainisha Matokeo ya Uchambuzi wa Taarifa ya CAG (2018/19) pamoja na Mahojiano kati ya Kamati na baadhi ya Maafisa Masuuli wa Halmashauri.

Sehemu ya Tatu inaelezea Maoni na Mapendekezo ya LAAC kwa kila eneo lililobainika kuwa chanzo cha matumizi mabaya ya fedha za umma katika Halmashauri.

SEHEMU YA PILI

2.0 UCHAMBUZI WA TAARIFA YA CAG NA MATOKEO YA MAJADILIANO

Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha wa 2018/19, jumla ya Halmashauri 185 zilikaguliwa na CAG. Kati ya Halmashauri hizo, 176 sawa na 95% zilipata Hati Safi za Ukaguzi, Halmashauri 9 sawa na 5% zilipata Hati zenye Mashaka. LAAC ilichambua kwa kina Taarifa ya Halmashauri hizo na kufanya mahojiano na Sampuli ya Maafisa Masuuli wa Halmashauri Kumi na Nne (14). Sampuli hii ilijumuisha Halmashauri zilizopata Hati Safi na Halmashauri zilizopata Hati zenye Mashaka.

Baada ya mahojiano, LAAC imejiridhisha kuwa matokeo ya ukaguzi wa CAG yalizingatia miongozo stahiki ya ukaguzi wa fedha za umma kama vile masharti ya Ibara ya 143 ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania (1977), *Sheria ya Ukaguzi wa Umma Na. 11 ya Mwaka 2008* na Kanuni za Ukaguzi wa Umma za Mwaka 2009, Sheria ya Fedha za Umma (2001), Sheria zingine za nchi, na viwango vilivyowekwa kimataifa.

Mheshimiwa Spika, kwa kuwa kifungu cha 10 cha *Sheria ya Ukaguzi wa Umma (2008)* kinatamka kuwa ukaguzi anaoufanya CAG katika Taasisi za Umma nchini zikiwemo Mamlaka za Serikali za Mitaa ni kwa niaba ya Bunge, hivyo ninayoheshima kukuarifu kuwa hoja zilizoibuliwa na CAG katika Mwaka wa Fedha wa 2018/19 zinaakisi uhalisia uliopo katika Mamlaka za Serikali za Mitaa na zilizengwa katika misingi ya Katiba, Sheria, Kanuni na taratibu za Ukaguzi wa hesabu za Serikali kitaifa na kimataifa.

2.1 MWENENDO WA MATUMIZI YA FEDHA ZA UMMA KATIKA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA

Mheshimiwa Spika, matokeo ya jumla ya uchambuzi wa Taarifa ya CAG, mahojiano kati ya LAAC na baadhi ya Maafisa Masuuli na uhalisia uliopo katika utendaji wa Halmashauri vinaonesha kuwa nidhamu ya matumizi ya fedha za umma katika Halmashauri nchini inazidi kuimarika. Hali kadhalika mahitaji ya huduma za jamii kama vile elimu, afya, ulinzi, usalama, usafirishaji na uchukuzi vinazidi kuboreka. Vitendo vya rushwa miongoni mwa Watumishi wa Halmashauri vinazidi kupungua.

Kutokana na hali hii, Shirika la *Transparency International* (*The Global Coalition Against Corruption*) katika Taarifa yake ya Mwaka 2019 inayojulikana kwa Jina *Overview of Corruption and Anti-Corruption in Tanzania* limeripoti kuwa kiasi cha rushwa miongoni mwa Watumishi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa nchini Tanzania kimepungua kutoka 25% mwaka 2015 mpaka kufikia 10% mwaka 2019 huku asilimia ya Wananchi waliotoa rushwa ili kupata huduma katika Mamlaka hizo kikipungua kutoka 25% mwaka 2015 hadi 18% mwaka 2019.

Mheshimiwa Spika, kupungua kwa vitendo vya rushwa kunaenda sanjari na ongezeko la uwazi na uwajibikaji miongoni mwa Watumishi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa. Hali hii imesababisha kupungua kwa matatizo sugu ya matumizi mabaya ya fedha na mali za umma katika Mamlaka hizo. Ndiyo maana hoja za mishahara kwa watumishi hewa, miradi ya maendeleo kutekelezwa kwa muda mrefu na kesi za Wakurugenzi kushtakiwa kwa ubadhirifu vimepungua sana. Mazingira haya yamechangia sana ongezeko la idadi ya Hati Safi za Ukaguzi miongoni mwa Halmashauri katika mwaka wa fedha wa 2018/2019.

2.2 **SABABU ZA MATUMIZI MABAYA YA FEDHA ZA UMMA KATIKA HALMASHAURI**

Mheshimiwa Spika, Uchambuzi wa Taarifa za CAG katika kipindi cha Miaka Mitano ya Uhai wa Bunge la Kumi na Moja unaonesha kuwa sababu za kuwepo kwa matumizi mabaya ya fedha za umma katika Mamlaka za Serikali za Mitaa zinaweza kugawanywa katika maeneo makubwa mawili. Kwa maana ya sababu zinazotokana na taratibu za Serikali Kuu na sababu zinazotokana na mwenendo wa Halmashauri zenyewe. Kwa kutumia mifano ya mwaka wa fedha 2018/19, sababu hizo zinaweza kufafanuliwa kama ifuatavyo:

2.2.1 **Sababu zinazotokana na Serikali Kuu**

Mheshimiwa Spika, taratibu za Serikali Kuu zinazochangia kuwepo kwa matumizi mabaya ya fedha za umma katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nchini ni pamoja na:

(a) **Kutowasilisha ipasavyo Ruzuku ya Fedha za Maendeleo katika Halmashauri**

Mheshimiwa Spika, LAAC imebaini kuwa katika mgao wa fedha za ruzuku ya maendeleo, zipo halmashauri zinazopokea fedha zaidi ya kiasi kilichotengwa, zipo halmashauri zinazopokea kiasi pungufu cha fedha zinazotengwa na zipo pia halmashauri zinazopewa kiasi stahiki lakini kwa kuchelewa.

Kwa mfano, katika mwaka wa fedha wa 2018/19, Halmashauri 26 (**Kiambatisho A**) zilipokea jumla ya shilingi 22.8 bilioni zikiwa ni zaidi ya fedha zilizotengwa kutumika katika miradi yote ya maendeleo. Kiasi hiki ni sawa na 31% ya bajeti nzima ya fedha za

maendeleo iliyotengwa kwa ajili ya Halmashauri zote nchini². Hoja ya LAAC ni kwamba halmashauri husika mara nyingi zinakuwa hazikujipanga kutumia kiasi hicho cha fedha na mara nyingine zinakuwa hazina rasilimali watu ya kutosha kusimamia matumizi hayo.

Aidha, katika Mwaka huo huo 2018/19, halmashauri 157 hazikupelekwa jumla ya shilingi 556.8 bilioni za ruzuku ya maendeleo. Katika mwaka wa fedha **2015/16** kiasi cha Tsh. 620 bilioni sawa na 61% hakikupelekwa, katika mwaka **2016/17** kiasi cha Tsh. 532.2 bilioni sawa na 51% ya bajeti ya maendeleo hakikupelekwa, katika mwaka **2017/18** kiasi cha Tsh. 480 bilioni sawa na 49% ya bajeti ya maendeleo hakikupelekwa. Katika hali kama hiyo ni vigumu kwa Halmashauri husika kutekeleza kikamilifu mipango yao ya maendeleo. Lakini pia Halmashauri zinaonekana kuwa zimetumia vibaya kiasi kidogo cha fedha zilizopokea kwa sababu kinakuwa hakitoshi kukamilisha miradi hiyo

Vilevile, katika mwaka wa fedha 2018/19 jumla ya TZS.258.6 bilioni zilizotolewa kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo hazikutumika kwa sababu zilipelekwa mwishoni mwa mwaka husika wa fedha³.

Mheshimiwa Spika, LAAC inaona hii ni hoja ya msingi kwa sababu ucheleweshaji huo umesababisha shughuli husika zisitekelezwe kwa wakati; na Halmashauri husika zimepata hoja za ukaguzi kwa kutokutumia kikamilifu fedha walizotumiwa kufikia mwisho wa mwaka husika wa fedha.

² Taarifa ya Mdhhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (2018/19). Hoja Na. 4.4.1

³ Taarifa ya Mdhhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (2018/19). Hoja Na. 4.6.2

(b) **Urasimu katika Kukamilisha Malipo ya Wakandarasi**

Mheshimiwa Spika, miradi mbalimbali katika Halmashauri inatekelezwa na Wakandarasi ambao hulipwa madai yao baada ya Serikali kuhakiki usahihi wa madai hayo. Utaratibu uliopo sasa kwa ajili ya kuhakiki hati za madai yao huanzia kwa **Mkandarasi** kwenda kwa **Mkurugenzi Mtendaji** wa Halmashauri husika kwenda kwa Katibu Tawala wa Mkoa (**RAS**), RAS hupeleka **OR-TAMISEMI** kisha kwenda **HAZINA**. Kamati inaona kuwa utaratibu huo una urasimu mkubwa unaochangia miradi husika kutotekelezwa kwa wakati. Miradi kadha wa kadha katika halmashauri mbalimbali imechelewa kutekelezwa kutokana na urasimu huo. Mfano dhahiri ni kuchelewa kwa ujenzi wa Ofisi za Halmashauri ya Mji wa Bariadi.

(c) **Mfumo wa EPICOR kutofungamanishwa kikamilifu na mifumo mingine muhimu ya uandaaji wa taarifa za fedha.**

Mheshimiwa Spika, pamoja na masuala mengine, Mfumo wa EPICOR ni msaada mkubwa katika kuimarisha ufuatiliaji na udhibiti wa mapato na matumizi ya fedha za umma nchini; na pia katika uandaaji wa Taarifa za Mwisho za Fedha (*Final Accounts*). Hata hivyo, LAAC imebaini kuwa Mfumo huu haujaunganishwa kikamilifu na mifumo mingine, ikiwa ni pamoja na Mfumo wa Ukusanyaji wa Mapato katika Halmashauri (LGRCIS), Mfumo wa Bajeti (PLANREP), Mfumo wa Taarifa za Fedha unaotumiwa katika ngazi za chini za Serikali (FFARS), na mfumo wa kieletroniki wa malipo ya mishahara ya watumishi (LAWSON).

Sanjari na hoja hii, LAAC imebaini pia kwamba katika bahadhi ya Halmashauri, makusanyo ya fedha yanafanyika kwa kutumia

stakabadhi za kawaida, na malipo ya manunuzi ya vifaa na huduma mbalimbali yanapokelewa kwa kutumia risiti za kawaida zisizo za kielektroniki. Hali hii inachochea udanganyifu na wizi katika mapato yanayokusanywa na inachangia kwa Halmashauri kutoa taarifa za fedha zisizo sahihi hivyo kuwapotosha watumiaji wa taarifa hizo katika maamuzi muhimu.

2.2.2 Sababu zinazotokana na Mwenendo wa Halmashauri Zenyewe

Mheshimiwa Spika, katika Mamlaka za Serikali za Mitaa (Halmashauri) zipo sababu za aina mbalimbali zinazochangia matatizo ya matumizi mabaya ya fedha za umma. Sababu hizo ni pamoja na upungufu wa watumishi katika kada mbalimbali, udhaifu wa vitengo vya ukaguzi wa ndani, utaalum mdogo wa watumishi katika baadhi ya Halmashauri katika kutathmini na kuibua fursa za maendeleo katika maeneo yao, mila na desturi za wakaazi wa baadhi ya maeneo, vitendo vya rushwa na majanga ya asili. Hata hivyo, Taarifa hii itaangazia zaidi maeneo matano yafuatayo ambayo Taarifa ya CAG 2018/19 iliyajengea hoja zaidi:

(a) Kukiukwa kwa Sheria za Fedha na Manunuzi ya Umma

Mheshimiwa Spika, Sheria, Kanuni na taratibu za manunuzi ya umma vipo kwa ajili ya kuhakikisha kuwa manunuzi hayo yanakuwa na tija kwa nchi. LAAC imebaini kuwa baadhi ya Halmashauri zinakiuka miongozo hiyo. Kutokana na ukiukwaji huo, Taarifa ya CAG kwa Mwaka 2018/19 inaonesha kuwa jumla ya Tsh. 9.2 bilioni zilitumika kufanya manunuzi ya huduma na bidhaa mbalimbali bila idhini ya bodi ya zabuni katika halmashauri 47 (**Kiambatisho B**).

Taarifa ya CAG kwa mwaka 2018/19 inaonesha pia kuwa, jumla ya Halmashauri 43 zilifanya manunuzi ya bidhaa zenye thamani ya Tsh. 5.01 bilioni na kuzitumia bidhaa hizo kabla ya kukaguliwa na Kamati za Ukaguzi na Upokeaji wa Bidhaa.

Mheshimiwa Spika, LAAC inaona kuwa suala hili ni hoja ya msingi kwa sababu kiasi cha manunuzi ya bidhaa zinazotumika bila kukaguliwa kinazidi kukua na kutia shaka kama kweli bidhaa hizo zinakuwa zimenunuliwa au la!. Kwa mfano⁴ katika mwaka 2016/17 Halmashauri 25 zilinunua bidhaa zenye thamani ya Tsh. 0.6 bilioni, Mwaka 2017/18 Halmashauri 31 zilinunua bidhaa zenye thamani ya Tsh. 1.4 bilioni na Mwaka 2018/19 Halmashauri 43 zilinunua bidhaa zenye thamani ya Tsh. 5.01 bilioni na kuzitumia bila kukaguliwa ukiukwaji huu unasababisha hasara kubwa kwa Serikali.

(b) **Baadhi ya Halmashauri kutokutumia ipasavyo Mashine za POS katika kukusanya mapato ya ndani.**

Mheshimiwa Spika, Serikali kwa ujumla imetumia gharama kubwa kununua mashine za kielektroniki kwa ajili ya kuimarisha ukusanyaji wa mapato katika vituo mbalimbali (POS) kwenye Halmashauri. LAAC imebaini kuwa kuna udhibiti mdogo wa mashine katika kukusanya mapato. Baadhi ya Halmashauri zinashindwa kufikia maoteo kutokana na uvujaji wa mapato kutokana na kutokuwepo kwa udhibiti wa kutosha katika matumizi ya mashine hizo. Ni vema OR-TAMISEMI ikaimarisha ufuatailiaji katika suala hili ili matumizi hayo yaweze kuwa na tija zaidi kwani kwa sasa kuna changamoto zifuatazo:

- i. Baadhi ya Halmashauri za Wilaya kama vile Lushoto, Mbulu, Tarime na Siha zinaendelea kukusanya mapato kwa njia ya

⁴Taarifa ya Mdhhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (2018/19).Jedwali Namba 9-11

risiti za vitabu vya kawaida ambazo makusanyo yake hayawezi kufuatiliwa na kubainika kirahisi katika mifumo ya mapato. Makusanyo kwa kutumia njia kama hizo mara nyingi hayafikishwi katika Halmashauri kutoka katika vituo vya makusanyo.

- ii. Katika baadhi ya Halmashauri kuna idadi kubwa ya mashine hizo ambazo zimesajiliwa lakini hazionekani kwenye mfumo wa ukusanyaji wa mapato. Kwa mfano; Katika Halmashauri ya Wilaya ya Arusha mashine 65 hazikuonekana kwa muda wa siku zaidi ya mia moja. Halmashauri zingine ni Halmashauri ya Wilaya ya Bagamoyo, mashine 22 hazikuonekana zaidi ya siku thelathini, na Halmashauri ya Wilaya ya Karatu ambako mashine 12 hazikuonekana kwa zaidi ya siku mia moja. Maana yake ni kwamba upo uwezekano wa mashine hizo kutumika kukusanya mapato ambayo hayataonekana katika mfumo hivyo kusababisha uvujaji wa mapato katika Halmashauri husika.

Mheshimiwa Spika, LAAC inaona suala hili ni hoja muhimu kwa sababu inachangia sana katika kudorora kwa ukusanyaji wa mapato ya ndani hatimaye udhaifu katika utoaji wa huduma za jamii kwa wananchi.

(c) Halmashauri kutorejeshewa Gharama za Matibabu kutoka NHIF

Mheshimiwa Spika, halmashauri zinatoa fedha kwa ajili ya kupata dawa na vifaa tiba kutoka kwenye Bohari ya Dawa (MSD). Vifaa na dawa hizo hutumika katika matibabu kwa wananchi wanaotumia Mfuko wa Afya ya Jamii (CHF) chini ya Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya (NHIF).

Changamoto kubwa katika utaratibu huu ipo katika marejesho ya gharama za matibabu kutoka NHIF kwenda kwa Halmshauri zilizotoa huduma. Halmashauri nyingi zimekuwa hazirejeshewi gharama hizo kwa hoja ya NHIF kwamba *Form za Matibabu* zimejazwa vibaya. Katika mwaka wa fedha 2018/19 jumla ya Tsh. 2.02 bilioni hazikurejeshwa katika Halmashauri zote nchini. Baadhi ya Halmashauri na hasara zilizopata ni: Halmashauri ya Wilaya ya Ukerewe (Tsh. 298.9 milioni), Halmashauri ya Wilaya ya Rungwe (Tsh. 118.8 milioni), Halmashauri ya Wilaya ya Mbarali (Tsh.116.4 milioni) na Halmashauri ya Wilaya ya Kyela (Tsh.104.5 milioni)

Mheshimiwa Spika, LAAC inaona suala hili ni hoja muhimu inayopaswa kushughulikiwa kwa sababu limeanza kuwa eneo jipya la upotevu wa mapato ya halmashauri linalokua kwa kasi na kuathiri mapato ya halmshauri na lina mwelekeo wa kuathiri ubora wa huduma za matibabu kwa wananchi. Aidha, suala hili linakuwa zito zadi kutokana na mwenendo uliobainika kuwa MSD pia haipeleki katika Halmashauri kiasi cha dawa kulingana na fedha zinazotolewa na HAZINA hivyo kuchangia uhaba wa dawa katika Halmashauri.

(d) Baadhi ya Halmashauri kutowasilisha Makato ya Kisheria ya Mishahara ya Watumishi katika Mifuko husika ya Hifadhi za Jamii.

Mheshimiwa Spika, ni takwa la kisheria kwa Waajiri kupeleka makato ya kila mwezi ya mishahara ya Watumishi katika Mifuko ya Hifadhi za Jamii. Lengo ni kuwawekea akiba watumishi hao kwa siku za baadae hususani baada ya kustaafu utumishi. LAAC imebaini kuwa baadhi ya

Halmashauri haziwasilishi makato hayo au zinachelewa kuwasilisha. Tabia hii imekuwa ikikomaa badala ya kupungua. Kwa mfano: mwaka 2016/17 hazikuwasilishwa Tsh. 0.96 bilioni, mwaka 2017/18 hazikuwasilishwa Tsh. 1.05 bilioni, mwaka 2018/19 hazikuwasilishwa Tsh. 1.5 bilioni.

Mheshiniwa Spika, LAAC inaona kuwa hoja hii ni ya msingi kwa sababu inahusu mustakabali wa Watumishi na familia zao wanapostaafu. Hoja hii pia ni ukiukwaji wa Sheria za nchi na ni hasara kwa Halmashauri husika pale zinapotakiwa kulipa riba kwa kupeleka makato hayo nje na muda husika.

(e) Baadhi ya Halmashauri kutodai marejesho ya Kodi ya Ongezeko la thamani (VAT) katika miradi inayotekelezwa na wafadhili

Mheshimiwa Spika, kupitia Waraka Namba 6 Kumb. Na. CLA 321/369/02 wa tarehe 22 Januari, 2018, kutoka HAZINA na Maagizo ya OR- TAMISEMI kupitia barua Kumb. Na. CCE. 383/ 509/01 ya tarehe 15 Februari, 2018, Halmashauri nchini zilielekezwa kuomba msamaha wa kodi ya ongezeko la thamani katika miradi yote inayofadhiliwa na wafadhili nchini.

Kutokana na Waraka huo Halmashauri mbalimbali kama vile Halmashauri ya Mji wa Bariadi ziliingia Makubaliano na Wafadhili mathalani Shirika la Maendeleo Duniani (UNDP) kwa lengo la kutekeleza miradi yao kwa gharama nafuu. Hali iliyopo kwa sasa ni kwamba Wizara ya Fedha inasita kutoa msamaha wa kodi hiyo kwa hoja kwamba msamaha huo siyo sehemu ya makubaliano yake na Benki ya Dunia.

Kwa msingi huo Halmashauri zilizoanza miradi kwa kutegemea ufadhili huo zimeshindwa kusonga mbele. Baadhi ya Halmashauri hizo ni Halmashauri ya Mji wa Bariadi kupitia

Mradi Namba 00099419 iliyokubaliana na UNDP kupata Vifaa mbalimbali vyenye thamani ya Tsh. 747.5 milioni ikitegemea kusamehewa VAT.

Halmashauri zingine ni pamoja na Kyerwa ambayo katika utekelezaji wa Mradi chini ya Mkataba Na. LGA/137/2017/2018/ADMIN BLOCK/W/04 haikurejeshewa kiasi cha Tsh. 118.9 milioni ambazo zingeisaidia kujenga vyumba kadhaa vya madarasa. Halmashauri ya Wilaya ya Monduli katika utekelezaji wa Mkataba Na. LGA/004/2016-2017/ RWSSP/W/01 haijarejeshewa kiasi cha Tsh. 164.7 milioni ambazo zingeisaidia katika ujenzi wa matundu kadhaa ya vyoo shuleni. Halmashauri ya Mji wa Nzega katika kutekeleza Mkataba Na. LGA/170/2017-18/06 haikurejeshewa kiasi cha Tsh. 66.8 milioni ambazo zingeisaidia kuchimba visima kadhaa vya maji katika maeneo yenye uhaba wa maji.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaona changamoto iliyoelezwa hapo juu inachangia sana ucheleweshaji wa miradi ya maendeleo kama vile miradi ya maji safi na salama na usafi wa miji katika Halmashauri mbalimbali nchini.

SEHEMU YA TATU

3.0 MAONI NA MAPENDEKEZO

Mheshimiwa Spika, Uchambuzi uliofanyika katika Sehemu ya Pili ya Taarifa hii umebainisha maeneo Nane (8) yenye changamoto katika mapato na matumizi ya fedha za umma katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Kimsingi, maeneo hayo ndiyo yenye Hoja za Ukaguzi katika Mwaka wa Fedha wa 2018/19. Maeneo hayo yanahusu:

- (1) Fedha za ruzuku ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo kutopelekwa ipasavyo katika Halmashauri;
- (2) Kutokufungamanishwa kikamilifu kwa mifumo ya kielektroniki ya usimamizi na ufuatiliaji wa mapato na ufungaji wa hesabu za Serikali;
- (3) Urasimu katika kupitisha Hati za Malipo ya Wakandarasi;
- (4) Upotevu wa mapato ya Halmashauri kutokana na kutorejeshewa ipasavyo gharama za matibabu kwa njia ya bima ya afya kutoka NHIF;
- (5) Baadhi ya Halmashauri kutowasilisha ipasavyo michango inayotokana na makato ya kila mwezi ya mishahara ya watumishi katika mifuko ya hifadhi za jamii;
- (6) Baadhi ya Halmashauri kutozitemia ipasavyo mashine za kukusanyia mapato vituoni (POS);

- (7) Baadhi ya Halmashauri kutozingatia sheria, kanuni na taratibu za fedha na manunuzi ya umma katika kutekeleza miradi ya maendeleo, na
- (8) Baadhi ya Halmashauri kushindwa kudai VAT katika miradi ya maendeleo inayotekelezwa kwa kutumia fedha za wafadhiri.

Mheshimiwa Spika, kutokana na changamoto zilizo orodheshwa hapo juu, Kamati inaliomba Bunge liafiki maoni na mapendekezo yafuatayo ili yaweze kutekelezwa na Serikali

3.1 **Kuhusu Hoja ya Serikali Kuu kutowasilisha ipasavyo ruzuku ya fedha za maendeleo katika Halmashauri**

KWAKUWA LAAC imetoa ushahidi usio na shaka kwamba ruzuku ya fedha za maendeleo haipelekwi ipasavyo katika Halmashauri. Zipo Halmashauri zinazopelekewa fedha nyingi kuliko kiasi kilichoombwa, wakati zingine zinapelekewa fedha pungufu na kwa kuchelewa, **NA KWAKUWA** kitendo hicho kinaathiri utekelezaji wa mipango ya Mamlaka husika katika kuboresha huduma za jamii,

KWAHIYO BASI, Bunge linaishauri Serikali idumishe utaratibu wa kupeleka fedha za maendeleo katika Halmashauri kwa wakati na kwa kuzingatia Sheria ya Matumizi inayotungwa na Bunge katika Mwaka husika wa Bajeti ili Mamlaka hizo ziweze kutekeleza ipasavyo miradi ya maendeleo.

Mheshimiwa Spika, Pendekezo hili linakusudia kuihimiza Serikali kuongeza juhudi katika ukusanyaji wa mapato na kupeleka ipasavyo fedha zinazokusanywa ili zikaboreshe maisha ya Wananchi kwa wakati.

3.2 **Kuhusu Urasimu katika Kupitisha Hati za Malipo ya Wakandarasi.**

KWAKUWA ni dhahiri kuwa Serikali imeweka urasimu mkubwa katika kuhakiki hati za malipo ya Wakandarasi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa. Hati zikiwasilishwa kwa Mkurugenzi Mtendaji zinapelekwa Mkoani (RAS), kutoka Mkoani zinapelekwa OR- TAMISEMI kisha Wizara ya Fedha na Mipango (HAZINA), **NA KWAKUWA** urasimu huu ni miongoni mwa sababu kubwa za kuchelewesha ukamilishaji wa miradi ya maendeleo,

KWA HIYO BASI Bunge linaishauri Serikali ione uwezekano wa kupunguza urasimu huu kwa kupunguza mamlaka za uchambuzi na tathimini ya Hati hizo. Kwa mfano; Hati hizi zingeweza kupelekwa moja kwa moja OR- TAMISEMI kutoka kwa Mkurugenzi Mtendaji ili OR- TAMISEMI izipeleke katika Wizara ya Fedha na Mipango (HAZINA) huku RAS akipata nakala za ushahidi wa mchakato unavyoendelea.

Mheshimiwa Spika, Pendekezo hili linakusudia kuweka mazingira yatakayo changia kuharakisha utekelezaji wa miradi ya maendeleo katika Halmashauri kwa wakati.

3.3 **Kuhusu Hoja ya Mfumo wa EPICOR kutofungamanishwa kikamilifu na mifumo mingine ya udhibiti wa mapato na uandaaji wa taarifa za fedha.**

KWAKUWA LAAC imetoa ushahidi usio na shaka kwamba katika baadhi ya Halmashauri mifumo ya kieleketroniki kwa ajili ya usimamizi, ufuatiliaji, udhibiti wa mapato na ufungaji wa hesabu za mwisho za Serikali (*Government Final*

Accounts) haijafungamanishwa kikamilifu, **NA KWAKUWA** kitendo hicho kinachochea upotevu wa mapato na udhaifu katika ufungaji wa hesabu za Serikali,

KWA HIYO BASI Bunge linaitaka Serikali kufungamanisha kikamilifu mifumo ya EPICOR, PLANREP, LAWSON, FFARS na Got HoMIS ili iweze kupashana habari za kifedha kwa uwazi na ufanisi zaidi.

Mheshimiwa Spika, Pendekezo hili linakusudia kuisaidia Serikali kupata manufaa mapana zaidi kutokana na matumizi ya mifumo hiyo ambayo kutofungamanishwa kwake kunapunguza kiasi cha manufaa hayo.

3.4 **Kuhusu Hoja ya kukiukwa kwa Sheria za fedha na Manunuzi.**

KWAKUWA LAAC imetoa ushahidi usio na shaka kuhusu baadhi ya Halmashauri zilizohusika na ukiukwaji wa sheria, kanuni na taratibu za manunuzi ya huduma na bidhaa katika kutekeleza miradi mbalimbali ya maendeleo, **NA KWAKUWA** ukiukwaji huo ni uvunjifu wa sheria za nchi na ni miongoni mwa mianya ya matumizi mabaya ya fedha za umma nchini,

KWA HIYO BASI Bunge linaitaka Serikali kuzingatia sheria za nchi katika kutekeleza miradi ya maendeleo na na kuwachukulia hatua za kinidhamu watendaji ambao katika maeneo yao pamedhihirika kuwepo kwa uvunjifu huo wa sheria.

Mheshimiwa Spika, Pendekezo hili linakusudia kuongeza uwazi, uwajibikaji na uzalendo katika matumzi ya fedha za umma ili kila senti iweze kuleta tija katika maendeleo ya taifa

3.5 **Kuhusu Hoja kwamba Baadhi ya Halmashauri hazirejeshewi Gharama za Matibabu ya CHF kutoka NHIF**

KWAKUWA LAAC imetoa ushahidi usio na shaka kwamba NHIF imekuwa haizirejeshei baadhi ya Halmashauri nchini gharama za matibabu yanayotolewa na Mamlaka hizo kwa Wananchi wanaotumia bima za afya chini ya utaratibu wa CHF, **NA KWAKUWA** kitendo hicho kinasababisha hasara ya kifedha kwa Halmashauri husika huku NHIF ikinufaika,

KWA HIYO BASI Bunge linaitaka Serikali kuandaa na kutumia utaratibu wa kisasa zaidi unaowezesha form za Wagonjwa wanaotumia huduma za bima ya afya chini ya NHIF kujazwa kwa ufanisi.

Mheshimiwa Spika, Pendekezo hili likitekelezwa kikamilifu litapunguza upotevu wa fedha katika Halmashauri kutokana na kitendo cha NHIF kutorejesha fedha hizo kwa madai kuwa form husika zimejazwa vibaya. Lakini pia Pendekezo hili linakusudia kupunguza hoja za ukaguzi katika Halmashauri kutokana na madai ya fedha hizo.

3.6 **Kuhusu Hoja kwamba Baadhi ya Halmashauri zinashindwa kutumia ipasavyo Mashine za POS katika kukusanya mapato ya ndani.**

KWAKUWA LAAC imetoa ushahidi wa Halmashauri ambamo POS hazitumiki ipasavyo, **NA KWAKUWA** kutotumia kikamilifu mashine hizo ni sawa na kufanya hujuma dhidi ya mapato ya Serikali, **KWA HIYO BASI** Bunge linaitaka Serikali kuimarisha ufuatiliaji na uwajibikaji katika matumizi ya mashine hizo ili ziweze kusaidia ipasavyo katika

ukusanyaji, ufuatiliaji na udhibiti wa mapato katika Halmashauri nchini.

Mheshimiwa Spika, Pendekezo hili linakusudia kuhimiza ukusanyaji wa mapato ya Serikali kwa kudhibiti mianya ya upotevu na kuongeza kasi ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo na huduma zingine za kijamii katika Halmashauri.

3.7 Kuhusu Hoja kwamba Baadhi ya Halmashauri haziwasilishi ipasavyo michango ya kila mwezi inayotokana na makato ya Mishahara ya Watumishi katika Mifuko ya Hifadhi za Jamii.

KWAKUWA LAAC imetoa mifano ya Halmashauri nchini zisizowasilisha ipasavyo michango ya kila mwezi inayotokana na makato ya mishahara ya watumishi kwenye mifuko husika ya hifadhi za jamii, **NA KWAKUWA** kitendo hicho huleta usumbufu kwa watumishi husika pindi wanapostaafu kazi na ni kinyume na sheria husika, **KWAHIYO BASI** Bunge linaitaka Serikali kuhakikisha kuwa michango ya kila mwezi kutoka katika makato ya mishahara ya Watumishi wa umma inawasilishwa ipasavyo katika Mifuko husika ya hifadhi za Jamii.

Mheshimiwa Spika, Pendekezo hili linakusudia kuwapa nafuu ya maisha watumishi wa umma wanapostaafu utumishi wao lakini pia kuziepusha Halmashauri dhidi ya adhabu ya riba katika mifuko hiyo pindi zinapowasilisha michango katika Mifuko husika kwa kuchelewa.

3.8 **Kuhusu Hoja ya Upotevu wa fedha kutokana na baadhi ya Halmashauri kutodai marejesho ya Kodi ya Ongezeko la thamani (VAT) katika miradi inayotekelezwa na wafadhili**

KWAKUWA LAAC imebainisha mifano ya Halmashauri zilizokwama kunufaika na Agizo la Serikali Kuu la kudai VAT katika miradi ya maendeleo inayotekelezwa kwa fedha za Wafadhili, **NA KWAKUWA** kitendo hicho kinazifanya Mamlaka husika kutekeleza miradi ya maendeleo kwa gharama kubwa zinazojuisa VAT,

KWAHIYO BASI, Bunge linaitaka Serikali kusimamia kikamilifu utekelezaji wa maagizo yake katika Halmashauri kwa kuondoa VAT katika miradi inayofadhiliwa na Wafadhili kwa lengo kupata tija inayokusudiwa katika maagizo hayo.

Mheshimiwa Spika, Pendekezo hili linakusudia kuhimiza utekelezaji wa miradi ya maendeleo kwa wakati katika halmashauri. Lina kusudia pia kuzisaidia Halmashauri ambazo vifaa vyao vimekwama bandarini kwa sababu za kutolipiwa VAT ziweze kusaidiwa kupata vifaa hivyo bila ya kodi hiyo. Kwa ujumla wake pendekezo hili linakusudia kupunguza gharama za Serikali katika utekelezaji wa miradi ili fedha zinazookolewa zitumike kuboresha huduma zingine za jamii.

4.0 **HITIMISHO**

Mheshimiwa Spika, Maoni na Mapendekezo yaliyotolewa katika Taarifa hii yamezingatia Hoja za Ukaguzi wa CAG kwa Mwaka wa Fedha 2018/19 pamoja na majibu ya baadhi ya Maafisa Masuuli waliohusika katika kusimamia utekelezaji wa Bajeti ya Serikali kwa mwaka huo. Mapendekezo haya yanakusudia kuimarisha nidhamu

ya matumizi ya fedha za umma katika Serikali za Mitaa na kuleta maendeleo kwa wananchi. Kamati inaliomba Bunge liyajadili na kuyaafiki Maoni na Mapendekezo yaliyotolewa ili Serikali iweze kuyapa uzito unaostahili katika kuyatekeleza.

5.0 SHUKRANI

Mheshimiwa Spika, Kamati inakushukuru kwa Uongozi wako ulioiwezesha kutekeleza majukumu yake kikamilifu. Kamati inamshukuru pia Naibu Spika wa Bunge Dkt. Tulia Ackson, Mb na Wenyeviti wote wa Bunge kwa ushirikiano wao. Aidha, Kamati inaishukuru Sekretarieti ya Ofisi ya Bunge chini ya Katibu wa Bunge Bw. Stephen Kagaigai kwa umakini na ufanisi wake katika kuratibu na kushauri vema utekelezaji wa shughuli za Bunge. Hivyo, naomba shukrani zangu zimfike Kaimu Mkurugenzi wa Idara ya Kamati za Bunge Ndg. Michael Chikokoto na Makatibu wa Kamati Ndg. Dismas Muyanja, Ndg. Dickson M. Bisile, Ndg. Waziri Kizingiti na Watumishi wote wa Bunge.

Mheshimiwa Spika, nawashukuru sana Watendaji wa Serikali kutoka katika Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi hususani Divisheni ya Ukaguzi wa Serikali za Mitaa Ofisi ya Rais TAMISEMI hususani Kitengo cha Ukaguzi na Ufuatiliaji wa Fedha katika Mikoa na Serikali za Mitaa na Wizara ya Fedha na Mipango (HAZINA) kwa ushirikiano wao kila wakati tulipohitaji ufafanuzi wa hoja mbalimbali.

Mheshimiwa Spika, kwa dhati kabisa naomba kuwashukuru Wajumbe wa LAAC kwa uvumilivu, ushirikiano na uchapa kazi, na ninaomba kuwatambua kwa majina yao kama ifutavyo:-

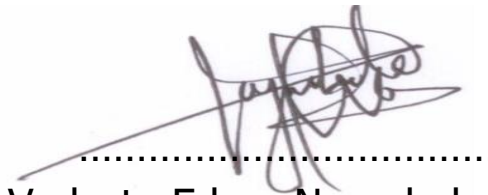
1. Mhe. Vedasto Edgar Ngombale, (Mb), **MWENYEKITI**
2. Mhe. Abdallah Dadi Chikota, (Mb) **M/MWENYEKITI**

3.	Mhe. Ahmed Ally Salum, (Mb)	Mjumbe
4.	Mhe. Azza Hamad Hillal, Mb	Mjumbe
5.	Mhe. Conchesta L. Rwamlaza, (Mb)	Mjumbe
6.	Mhe. Ezekiel Magolyo Maige, (Mb)	Mjumbe
7.	Mhe. Faida Mohammed Bakar, (Mb)	Mjumbe
8.	Mhe. Alex Raphael Gashaza, (Mb)	Mjumbe
9.	Mhe. Juma Kombo Hamad, (Mb)	Mjumbe
10.	Mhe. Leah Jeremiah Komanya, (Mb)	Mjumbe
11.	Mhe. Martin Mtonda Msuha, (Mb)	Mjumbe
12.	Mhe. Prof. Norman A. S. King, Mb	Mjumbe
13.	Mhe. Rose Kamili Sukum, (Mb)	Mjumbe
14.	Mh. Tauhida Cassian Gallos, (Mb)	Mjumbe
15.	Mhe. Anastazia J. Wambura, (Mb)	Mjumbe
16.	Mhe. Cecilia Daniel Paresso, Mb	Mjumbe
17.	Mhe. Dkt Godwin O. Mollel (Mb)	Mjumbe
18.	Mhe. Edward F. Mwalongo, (Mb)	Mjumbe
19.	Mhe. Eng. Christopher Chizza (Mb)	Mjumbe
20.	Mhe. Mangungu Ali Issa, (Mb)	Mjumbe
21.	Mhe. Mary Pius Chatanda, (Mb)	Mjumbe
22.	Mhe. Seif Ungando Ally, (Mb)	Mjumbe
23.	Mhe. Selemani J Zeddy, (Mb)	Mjumbe
24.	Mhe. Tunza Issa Malapo, (Mb)	Mjumbe
25.	Mhe. Yussuf Kaiza Makame, (Mb)	Mjumbe
26.	Mhe. Zainab Mussa Bakar, (Mb)	Mjumbe

6.0 HOJA

Mheshimiwa Spika, Naomba sasa Bunge lako Tukufu lipokee, lijadili na kuyaafiki Maoni na Mapendekezo ya LAAC juu ya Taarifa ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kuhusu mapato na matumizi ya fedha za umma katika Mamlaka za Serikali za Mitaa nchini kwa Mwaka wa Fedha ulioishia Tarehe 30 Juni, 2019.

Mheshimiwa Spika, Naomba kutoa hoja.

.....
Vedasto Edgar Ngombale, Mb

MWENYEKITI

**KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA HESABU
ZA SERIKALI ZA MITAA (LAAC)**

27 Mei, 2020

Kiambatisho A

Orodha ya Halmashauri zilizopokea ruzuku ya Maendeleo zaidi

Na	Jina la Halmashauri	Bajeti iliyoidhinishwa (Sh.)	Kiasi kilichotolewa (Sh.)	Ziada (Sh.)	Asili mia
1.	H/W Chamwino	3,202,537,417	3,394,310,195	191,772,778	6
2.	H/W Chato	9,158,549,149	9,208,549,149	50,000,000	1
3.	H/W Ileje	2,880,025,795	2,924,612,100	44,586,305	2
4.	H/M Ilemela	2,237,589,357	3,671,265,978	1,433,676,621	64
5.	H/W Kailua	735,286,306	951,209,982	215,923,676	29
6.	H/W Karatu	1,072,480,646	1,672,016,678	599,536,032	56
7.	H/W Kilosa	868,279,000	971,556,719	103,277,719	12
8.	H/W Kiteto	486,851,000	935,059,141	448,208,141	92
9.	H/W Kongwa	6,361,295,147	6,439,725,642	78,430,495	1
10.	H/M Lindi	1,270,439,000	3,036,408,000	1,765,969,000	139
11.	H/W Longido	3,441,662,000	4,503,838,000	1,062,176,000	31
12.	H/W Lushoto	1,800,000,000	3,136,842,073	1,336,842,073	74
13.	H/W Mbeya	4,262,157,000	4,268,635,305	6,478,305	0
14.	H/Mji Mbinga	1,628,005,769	2,142,609,251	514,603,482	32
15.	H/W Mbogwe	1,435,693,000	1,585,996,000	150,303,000	10
16.	H/W Mpanda	4,949,074,686	5,396,820,771	447,746,085	9
17.	H/M Mpanda	3,463,109,000	4,934,880,464	1,471,771,464	42
18.	H/W Musoma	1,493,761,163	3,934,248,037	2,440,486,874	163
19.	H/W Nachingwea	1,396,870,000	1,644,844,000	247,974,000	18
20.	H/Mji Newala	1,684,311,500	1,735,873,363	51,561,863	3
21.	H/Mji Njombe	3,143,773,123	5,732,869,491	2,589,096,368	82
22.	H/W Nkasi	1,831,216,000	2,145,507,000	314,291,000	17
23.	H/W Rungwe	3,409,564,120	4,176,583,837	767,019,717	22
24.	H/W Sumbawanga	3,427,454,399	4,211,889,803	784,435,404	23
25.	H/M Sumbawanga	3,728,857,872	8,649,486,469	4,920,628,597	132
26.	H/W Wanging'ombe	4,064,795,224	4,844,653,758	779,858,534	19
Jumla (Sh.)		73,433,637,673	96,250,291,206	22,816,653,533	31

Chanzo: Taarifa ya Mdhhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa Hesabu za Serikali zilizoishia Tarehe 30 Juni, 2019

Kiambatisho B

Manunuzi yaliyofanyika bila idhini ya Bodi ya Zabuni

Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)	Na	Halmashauri	Kiasi (Sh.)
1.	H/W Ngorongoro	6,750,000	25	H/W Magu	604,583,568
2.	H/W Rufiji	33,500,000	26	H/W Misungwi	17,339,000
3.	H/M kigamboni	200,151,500	27	H/W Kalambo	39,799,333
4.	H/M Temeke	820,663,207	28	H/W Sumbawanga	127,474,562
5.	H/M Iringa	3,200,000	29	H/W Nyasa	195,229,333
6.	H/W Bukoba	17,803,699	30	H/W Tunduru	52,077,500
7.	H/W Kyerwa	52,479,710	31	H/W Shinyanga	118,622,900
8.	H/W Mlele	34,357,460	32	H/W Itilima	136,444,200
9.	H/W Kakonko	266,178,067	33	H/W Maswa	37,307,441
10.	H/W Lindi	124,186,600	34	H/W Manyoni	111,446,123
11.	H/W Liwale	23,765,200	35	H/M Singida	455,956,158
12.	H/W Mbulu	89,321,350	36	H/W Ileje	354,004,455
13.	H/W Bunda	361,585,000	37	H/W Mbozi	296,966,720
14.	H/W Kyela	57,957,262	38	H/W Songwe	1,034,087,526
15.	H/W Mbarali	93,033,160	39	H/Mji Tunduma	260,830,000
16.	H/Mji Masasi	27,852,267	40	H/Mji Korogwe	78,678,729
17.	H/M Ilala	44,939,000	41	H/W Tabora	42,301,600
18.	H/W Lindi	57,775,100	42	H/Mji Korogwe	21,565,454
19.	H/W Malinyi	168,813,809	43	H/W Moshi	24,543,120
20.	H/Mji Nanyamba	41,227,900	44	H/W Busokelo	1,464,084,292
21.	H/M Ilemela	600,000,000	45	H/W Bariadi	89, 826,178
22.	H/W Songwe	192,449,470	46	H/W Ileje	354,004,455
23.	H/W Nzega	50,615,600	47	H/W Lushoto	4 14,278,000
24.	H/W Newala	38,500,000			
Jumla					9,234,451,830

Chanzo: Taarifa ya Mdhhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa Hesabu za Serikali zilizoishia Tarehe 30 Juni, 2019

Kiambatabisho C

Halmashauri Zilizopokea Bidhaa na Kuzitumia bila Kufanyiwa Ukaguzi

S/N	Jina la Halmashauri	Kiasi (TZS)	S/N	Jina la Halmashauri	Kiasi (TZS)
1.	H/jiji Arusha CC	73,743,458	23	H/W Kalambo	105,753,865
2.	H/W Arusha	21,990,166	24	H/W Sumbawanga	50,853,900
3.	H/W Monduli	8,893,256	25	H/W Madaba	140,545,150
4.	H/W Rufiji	33,500,000	26	H/W Namtumbo	353,066,967
5.	H/W Chamwino	256,665,240	27	H/W Nyasa	203,430,395
6.	H/W Nyang'hwale	31,572,500	28	H/W Songea	827,593,158
7.	H/M Iringa	2,330,000	29	H/M Songea	102,622,402
8.	H/W Mufindi	43,467,310	30	H/W Tunduru	18,592,580
9.	H/W Mlele	34,357,460	31	H/M Shinyanga	138,067,300
10.	H/W Kakonko	66,866,000	32	H/W Itilima	40,449,500
11.	H/W Same	3,836,960	33	H/W Singida	8,910,431
12.	H/W Siha	202,087,250	34	H/M Singida	116,546,700
13.	H/W Babati	12,473,200	35	H/W Igunga	287,837,511
14.	H/W Mbulu	22,607,500	36	H/W Kaliua	72,375,118
15.	H/W Mbulu	10,304,974	37	H/W Tabora	177,620,659
16.	H/W Simanjiro	11,095,700	38	H/W Urambo	178,020,000
17.	H/M Musoma	33,241,600	39	H/W Bumbuli	3,490,000
18.	H/W Chunya	12,966,380	40	H/W Korogwe	30,589,990
19.	H/W Kyela	53,198,300	41	H/Mji Korogwe	128,184,232
20.	H/W Rungwe	24,846,300	42	H/W Lushoto	35,726,100
21.	H/W Ulanga	675,740,989	43	H/W Mkinga	219,081,430

S/N	Jina la Halmashauri	Kiasi (TZS)	S/N	Jina la Halmashauri	Kiasi (TZS)
22.	H/W Magu	132,388,095			
		TOTAL			5,007,530,026